

looduskalender.ee

Looduskalendri toetamine

Õigustatud ootustest on praegu ehedaim näide Tuhalu nõiakaevu ümbruse paekarjäärde kohtuants. See näib lõputu jamana, mis ei lõpe ega lõpe. Ja kuigi seni on kohus andnud õiguse keskkonnaministeeriumile, et kaevandada ei tohi, siis kas keegi võtaks vaevaks arvata kokku ministeeriumi juristide ja kaevandusala külainimeste töötunnid ja närvikulu?

Mis on Eesti olulisim loodusvara?

27.02.2016 - 16:16 | Looduskalender

Kirjutas **Kristel Vilbaste**

Pildistas **Karel Kravik**, www.karelikravik.com

- Merikotkakaamera
- Tallinnukaamera
- Hallhülge seirekaamera
- Hirvekaamera
- Käsma

Lugemistuba

- Abiks seakatku mõistmisel I osa
- Abiks seakatku mõistmisel II osa
- Eesti maastikulised üksused
- Eesti Geoloogiakeskuse XXIII Aprillikonverentsi Eesti maapõue strateegiast
- Allikalood
- Alam-Pedja lood
- Kõraaamat
- Mürimarijad
- Nädala ilmalood
- Õuonu lood
- Ilmaarhiiv
- Kaane kaaneneni
- Linnuvaatleja päevik
- Materjalimaailm
- Kuu raamat
- Linnunimed
- Kalade aastaring
- Otsi Teadus.ee-st

Kiviõli poolkoksni mägi tossab, august 2010

Kõige tähtsam loodusvara meie maal on puhas joogivesi. Nii nagu me ei saa läbi hetkegi puhta õhuta, nii ei elaks me päevagi ilma puhta joogiveeta. See ei ole lihtsalt võimalik.

Tõsi, kui sellest juttu tuleb, siis hakatakse rääkima ulmelistest võimalustest toota joogivett mereveest või puhastada koguni reovett. Või hakata tootma joogivett veeaurust. Kõik need asjad on võimalikud, aga selline tegemine on nii kallid ja tömahukas, et tavainimene ei suuda seda sõõmu kinni maksta.

Kuula ja vaata

- Korallnarmik
- Kuu video
- Kuu loodusheli
- Lindude rändekaart
- Metsalindude laul
- Birgit Kremeri fotod

Miks ma sellest ikka ja jälle räägin? Selleks, et me ei laseks end hullutada kasumiahnete kaevandajate jutust. Miks saada rahaliselt rikkaks, kui selle raha eest peame hakkama endale ostma puha joogivett?

Juba praegu on välismaised ekspertid hinnanud Eesti 2040. aastaks ohualtiks riigiks puhta põhjavee säilimise osas. Ja seda just kaevanduste aina hoogsama laienemise tõttu.

Partnerid

- Loodusemees
- Loodusheli
- Loodusesõber
- Linnuvaatlejad
- Tallinna Linnuklubi
- Kotkaklubi
- Gaviafilm
- Eesti Ornitoloogiaühing
- Metsloomade haigla
- Linnuvaatleja 2012

Ma ei hakka seekord rääkima põlevkivi kaevandamise hädadest ja vaevadest. Põlevkivitöösturite nahka läheb lähiaastatel meie palgimets. Ida-Virumaa lendorava kodudega kõetakse Sandor Liive ja Juhan Partsi arutamisvigadest sündinud Auvere elektrijaama katelt – põrgukatelt.

Aga hullem veel, et kaevanduskoppade vari on langenud nüüd ka tervele Virumaale. **Fosforiiduurimise juttu lõkkele puhudes toidavad meie geoloogid salamisi kaevandajate unistusteanumat.**

Looduskaitseid süüdistatakse ebateaduslikkuses ja arengu takistamises. Ometi pole see nii, looduskaitsejad on enamasti bioloogid ehk eesti keeli eluteadlased. Mis saab meil vastu olla sellele, et elu käekäiku Eestimaal uuritakse. Ometi ollakse fosforiiduuringutele vastu? Aga seda kindlal põhjusel. Sest meil ei ole riigis kindlat mehhanismi takistamaks, et uuringud ei tooks kaasa kellegi õigustatud ootust seda kaevandama hakata. Kui oleks olemas selline õigusakt, selgesõnaline ja kohtus mitte edasikaevatav, siis oleks looduskaitsejad maapõue uurimisega nõus. Seni mitte.

Looduskalender

- Mis on Looduskalender?
- Looduskaamerate aastaring

KIK toetab:

Aga lisaks paekarjäärdele on meil avanemas ka uus kohtusaagade jada. Nimelt kinnitatakse selle aasta lõpuks turbamaardlate andmebaas, mis näitab ära, kus on turbatöösturitel õigus turvast kaevandada. See kava on praegu Keskkonnaministeeriumi laual Excelli tabelina, aga õigusaktiks saades enam edasikaebamisele ei kuulu. Kas teate näiteks, kas teie kodu lähedale sohu jäävad jõhvikad kasvama? Ja kaevuvesi alles ja puhtaks? Turbatöösturid väidavad, et kohalike kogukondadega on asja arutatud, kuid Eestimaa Looduse Fond, kes töös osales, kinnitab, et seda tehtud ei ole.

Aga tulles tagasi fosforiidi juurde. Ametliku versiooni järgi on fosforiiduuringute põhjuseks Euroopa Liidu õigusakt ja soovitus meie fosforiit kasutusele võtta.

Kuid kõik, kellega fosforiidist räägin, hakkavad mingi aja pärast sosinal seletama, et tegelik põhjus on fosforiidikihil paiknev diktüoneemakilt, mis sisaldab ka uraani ja teisi väärtuslikke maavarasid.

See on põhjavee solkumise kõrval teine ohtlikem asi, mis meie maaga võib juhtuda. Kujutate ette tohutuid maa-alasid Rakvere ümbruses, kus maa lihtsalt põleb. Sõna otseses mõttes põleb, sest diktüoneemakildal on õhuga kokkupuutumisel isesüttimise võime. Virumaa elanikud räägivad siiani enne taasiseseisvumist rajatud prooviauikude tossamisest ja lõputust mürgisest suitsust.

Kaevandajad maalivad seda kuuldes kiiresti imeilusaid pilte sellest, kuidas fosforiiti hakatakse kaevandama peenmehhaanikaga, otsekui need moodsad kirurgilised operatsioonid, kui emakee maa rinda enam lahti ei lõigata vaid robotikäed teevad kõik vajaliku. Iga selgelt mõtlev inimene sellesse ei usu. Kasvõi seetõttu, et selliselt kaevandatud fosforiiti ei õnnestuks meil kellelegi maha müüa, see oleks meeletult kallid.

Ja tegelikult oleme jõudnud ajajärku, kus paljud Euroopa maad järjest deklareerivad, et on muutumas mahemaaks, kus keemilisi väetisi põllule ei lubata. Eesti ainus lootus oleks, et fosforiväetised ostaks ära arengumaad. Aga seesugune fosforiiditööstus kujuneks meil sama õnnetuks, kui praegune põlevkiviõli tööstus.

Ütlete, et looduskaitsejad keelavad kõik ära, et millest me siis elame. Aga õelge, kes teist on saanud rikkaks, et küla alt on hävitatud raba? Kas ei kadunud hoopis paljud töökohad, mis tegelesid looduskaitsega? **Kes on saanud rikkaks, kui rajati põlevkivikaevandus? Kas ei kadunud hoopis kaevuvesi?**

Kas kaevurid ei vaagu ikka ellujäämispiiri? Tuuakse näiteks rikas Mäetaguse vald. Mitu inimest on meil seal rikkaks saanud? Kas kordatehtud mõis kaalub üles kadunud kodud ja tilgatud kaevud, langatustega põllud või vajuivad majad?

Äkki alustaks hoopis teisest otsast? Jätaks maapõue puutumata ja põhjavee solkimata. Toetaks Virumaal hoogsalt arenevat mahepõllumajandust, õpetaks kaevanduslinnade elanikke seda toodangut töötlema ja turustama. Rajaks üle Eesti väikesed koostootmisjaamu, mis kasutaks ära paiksel tekkinud biomassi. Ja kui tõesti vaja, siis pakendaks sedasama kaevandusaladelt praegu lihtsalt väljapumbatavat puha põhjavett ja müüks pudeliveena. **Kõige selle arendamist ja elule aitamist saaks teha nendesamade juba kaevandamiseks lubatud alade keskkonnamaksude eest, mida praegu pigem fosforiiduuringuteks kavandatakse.**

Rääkisins kaks nädalat tagasi päevana, Rein Einastoga ja küsisin, et mismoodi hakata vastu põhjavee solkijatele, kuidas teha neile selgeks, et kõige olulisem on ikkagi puhas põhjavesi ja ta vastas: "Meie vaimse keskkonna reostus on praegu nii suur, et see lämmatab kogu looduskeskkonna. Me peame alustama vaimse keskkonna rookimisest!" Võibolla oleks Keskkonnaministeeriumi vaja Vaimse keskkonna osakonda – kes hakkas ellu viima Mahe-Eesti sündimist?